

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ...

ΤΖΟΖΕΦ ΣΤΙΓΚΛΙΤΣ:

Το πλοίο κυβερνάται από έναν αλκοολικό καπετάνιο...

Υπέρ μιας συνολικής αναθεώρησης του ρυθμιστικού συστήματος των τραπεζών τάσσεται ο βραβευμένος με το Νόμπελ Οικονομίας 2001 Τζόζεφ Στίγκλιτς, βλέποντας στο σχέδιο Πόλσον μια σπασμωδική κίνηση και προβλέποντας μια μακράς διαρκείας κρίση εμπιστοσύνης των επενδυτών.

Μιλώντας στη γαλλική «Le Monde», ο Αμερικανός οικονομολόγος εκτιμά ότι τα μέχρι τώρα προτεινόμενα μέτρα δεν λύνουν παρά ένα μόνο μέρος του προβλήματος: ιδίως το σχέδιο Πόλσον, που συνίσταται στην εξαγορά των λεγόμενων τοξικών χρεών των αμερικανικών τραπεζών. Εξαγοράζοντας ωστόσο τίτλους που δεν αξίζουν σχεδόν τίποτα, το κράτος θα μετατρέψει τις προσδοκώμενες απώλειες σε πραγματικές απώλειες. Από την άποψη αυτή, το βρετανικό σχέδιο, που προβλέπει διοχέτευση κεφαλαίων στις τράπεζες, αποτελεί καλύτερη επιλογή. Η ρίζα ωστόσο του προβλήματος, επισημαίνει ο Στίγκλιτς, βρίσκεται στην κατάρρευση της αγοράς ακινήτων. Στις ΗΠΑ αναμένονται ακόμη 2 εκατ. κατασχέσεις ακινήτων γιατί οι ιδιοκτήτες δεν είναι σε θέση να αποπληρώσουν τα στεγαστικά τους δάνεια. Όσο η τάση αυτή συνεχίζεται, τα χρέη θα συνεχίζουν να προκαλούν τεράστιες «τρύπες» στους τραπεζικούς ισολογισμούς: «Ο Χένρι Πόλσον (υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ) νομίζει ότι η υποχώρηση της αγοράς των ακινήτων θα σταματήσει, αλλά κανένας σοβαρός οικονομολόγος δεν το πιστεύει. Το σχέδιό του είναι σαν μια μετάγγιση αίματος σε έναν ασθενή που έχει εσωτερική αιμορραγία».

Όσον αφορά την Ευρώπη, ο Στίγκλιτς πιστεύει ότι χρειάζεται μία κοινή λύση για όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Η Ε.Ε. έχει δημιουργήσει ένα ενιαίο χρηματοοικονομικό σύστημα και καμία χώρα δεν μπορεί να συμπεριφέρεται σαν να μην την αφορά η κρίση. Καλούμενος, τέλος, να σχολιάσει τη γενική δυσπιστία που μαστίζει τις τράπεζες, ο έγκριτος οικονομολόγος εκτιμά ότι δεν θα ξεπεραστεί εύκολα: «Πρέπει να αναθωρήσουμε ολόκληρο το σύστημα ρύθμισης των τραπεζών. Όπως λέει ο Μπεν Μπερνάνκι (πρόεδρος της Αμερικανικής Ομοσπονδιακής Τράπεζας) υπάρχει μια τρύπα στο πλοίο και είναι επείγον να την επιδιορθώσουμε. Πρέπει όμως ν' αλλάξουμε και καπετάνιο. Το πλοίο αυτό κυβερνάται από έναν αλκοολικό που εξακολουθεί να μας οδηγεί κατευθείαν πάνω στα βράχια».

Όπλα, διαμάντια και αίμα!

Του ΝΙΚΟΛΑ ΖΗΡΓΑΝΟΥ

Το μεσημέρι της Δευτέρας, η 26χρονη δικηγόρος Ιβάνα Χόντακ έκανε ένα μοιραίο λάθος. Ανοίξε την εξώπορτα του σπιτιού της, λίγα μέτρα μακριά από το αρχηγείο της κροατικής αστυνομίας στο Ζάγκρεμπ, στον λάθος άνθρωπο. Ο εκτελεστής της έριξε εξ επαφής δύο σφαίρες στο κεφάλι και έφυγε ανενόχλητος.

Η δολοφονία της Χόντακ προκάλεσε πολιτικό σεισμό στην Κροατία, καθώς αναδύεται μέσα από τον βούρκο μια υπόθεση που ξεθάβει τους «σκελετούς» του βρώμικου πολέμου στη Βοσνία και εμπλέκει πολιτικούς μαζί με μαφιόζους, λαθρεμπόριο όπλων και κλεμμένα διαμάντια, από στρατηγούς και κατασκόπους.

Παλιές αμαρτίες

Ο πρωθυπουργός Ιβο Σάναντερ απέλυσε λίγες ώρες μετά τη δολοφονία της Χόντακ τους υπουργούς Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, έστειλε σπίτι του τον αρχηγό της αστυνομίας και αντικατέστησε τον διευθυντή των μυστικών υπηρεσιών. Ο Σάναντερ δήλωσε πως «η χώρα δεν μπορεί πλέον να ανέχεται το οργανωμένο έγκλημα».

Η λέξη-κλειδί είναι το «πλέον», γιατί η σχέση οργανωμένου εγκλήματος και πολιτικής εξουσίας στην Κροατία (και δυστυχώς στα ευρύτερα Βαλκάνια) είναι μια κολόνα που κρατάει χρόνια, από την πτώση του τείχους του Βερολίνου μέχρι σήμερα.

Πατέρας της Ιβάνα είναι ο γνωστός κροάτης ποινολόγος Ζβόνιμιρ Χόντακ, που υπερασπίζεται τον μέχρι πρόσφατα καταζητούμενο κροάτη στρατηγό Βλάντιμιρ Ζάγκορετς. Ο Ζάγκορετς συνελήφθη πρόσφατα στη Βιέννη, από 20 πάνοπλους άντρες των ειδικών δυνάμεων, μπροστά στα μάτια του ανήλικου γιου του που έπαθε σοκ.

Ο Ζάγκορετς εκδόθηκε με συνοπτικές διαδικασίες στην Κροατία και προφυλακίστηκε. Κατηγορείται για υπεξαίρεση πολύτιμων λίθων (διαμάντια, ζαφείρια και ρουμπίνια), αξίας πέντε εκατ. δολαρίων, που ήταν στο χρηματοκιβώτιο του υπουργείου Αμυνας επί υπουργίας του. Ο στρατηγός, που ήταν ο πλέον παρασημοφορημένος Κροάτης στην ιστορία, με 13 ανώτατα παράσημα, υπήρξε για επτά χρόνια υπουργός Αμυνας και εξ απορρήτων του εθνικιστή και πρώτου προέδρου

της ανεξάρτητης Κροατίας, Φράνιο Τούτζμαν.

Όμως, ο πραγματικός του ρόλος ήταν άλλος. Υπήρξε ο αρχιτέκτονας του «μαύρου» προγράμματος εξοπλισμού των βόσνιων μουσουλμάνων και των κροατών εθνικιστών, κατά παράβαση του εμπάργκο που είχε επιβάλει ο ΟΗΕ στην πρώην Γιουγκοσλαβία.

Ο Ζάγκορετς χρησιμοποίησε για μια επταετία σχεδόν εν λευκώ πολλά δισεκατομμύρια για να αγοραστούν τα λαθραία όπλα που έφταναν στη χώρα με αεροπλάνα και βαπόρια με την ανοχή του ΝΑΤΟ και τις ευλογίες του αμερικανικού παράγοντα.

Το 1993, οι Σέρβοι είχαν στρατιωτική υπεροχή απέναντι στους μουσουλμάνους της Βοσνίας και τους κροάτες εθνικιστές που έδιναν και μεταξύ τους σκληρή μάχη για το Μόσταρ, τα εδάφη της Ερζεγοβίνης απλά και της κεντρικής Βοσνίας.

Σύμφωνα με επίσημα έγγραφα που αποκατακτήθηκαν από απόρρητα με αφορμή τις έρευνες για τη σφαγή στη Σρεμπρένιτσα, οι αμερικανικές μυστικές υπηρεσίες και το Πεντάγωνο είχαν καταλήξει πως μόνο ο εξοπλισμός και η συμμαχία του μουσουλμανικού και του κροατικού στρατού θα μπορούσε να γύρει την πλάστιγγα εις βάρος των Σέρβων.

Κάτω από αφόρητες πιέσεις, Ζάγκορεμ και Σεράγεβο υπέγραψαν συμμαχία στην Ουάσιγκτον την 1η Μαρτίου 1994 και ταυτόχρονα άρχισε η μαύρη επιχείρηση λαθρεμπορίου όπλων για την ενίσχυση του στρατού της νεοσύστατης Κροατο-Μουσουλμανικής Ομοσπονδίας, με άνθρωπο-κλειδί τον Βλάντιμιρ Ζάγκορετς.

Ισλαμικός δίαυλος

Ηδη, από τα μέσα του 1992, οι ισλαμικές χώρες είχαν αρχίσει να στέλλουν παράνομα φορτία όπλων στο Σεράγεβο. Το Ιράν, η Σαουδική Αραβία, το Σουδάν, τα Εμιράτα, η Τουρκία, έστειλαν μέσα σε κοντέινερ ανθρωπιστικής βοήθειας χιλιάδες καλάσνικοφ και πυρομαχικά.

Μετά την κροατο-μουσουλμανική συμμαχία του 1994, άνοιξε με την κρατική ανοχή του Ζάγκορεμ ο ισλαμικός δίαυλος προς τη Βοσνία, μόνο που ο Ζάγκορετς φορολογούσε με διόδια (από 10% έως και 50%) τα φορτία και δεν επέτρεπε να εξοπλίζονται οι μουσουλμάνοι «σύμμαχοί» του με βαριά όπλα.

Συνήθως, η προέλευση αυτών των όπλων ήταν από τα αποθέμα-

τα της Ανατολικής Ευρώπης ή της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Διεφθαρμένοι στρατηγοί, πράκτορες και κομματικά στελέχη ξεπουλούσαν στους μαφιόζους την κρατική περιουσία προς ίδιον όφελος. Όσο για τους εθελοντές, που χρησιμοποιούσαν τα ίδια κανάλια για να περάσουν στη Βοσνία και να ενταχθούν στην ταξιαρχία των Μουτζαχεντίν, ήταν βετεράνοι του Αφγανιστάν και της Τσετσενίας.

Ταυτόχρονα, οι Κροάτες έπαιρναν διά θαλάσσης, μέσω Σπλιτ, σύγχρονο εξοπλισμό και εκπαίδευση αμερικανικών προδιαγραφών. Την απόφαση υπέγραψε ο ίδιος ο Μπιλ Κλίντον και το Πεντάγωνο έδωσε το πράσινο φως στον Ζάγκορετς να υποδέχεται τα πειρατικά που έσπαγαν το εμπάργκο του ΟΗΕ, με τη βοήθεια των ΝΑΤΟϊκών πλοίων που υποτίθεται πως εφάρμοζαν την απόφαση του διεθνούς οργανισμού.

Κανείς δεν γνωρίζει ακόμη αν και πότε θα αρχίσει η δίκη του κροάτη στρατηγού που γνωρίζει πάρα πολλά για να νιώθει ασφαλής.

Πάντως, η δολοφονία της Χόντακ έγινε την ώρα που η Κροατία ζητάει την πλήρη ένταξη της στην Ε.Ε., με τις Βρυξέλλες να απαντούν στο Ζάγκορεμ πως η ένταξη θα γίνει μόνο όταν χτυπηθεί αποτελεσματικά το οργανωμένο έγκλημα.

Ο άνθρωπος του Τούτζμαν, Βλάντιμιρ Ζάγκορετς, που εξόπλισε τους μουσουλμάνους με το αζημίωτο.